

Koristi od saradnje porodice i vrtića/škole

Istraživanja efekata saradnje

Detaljan prikaz efekata uključivanja porodice dat je u sukcesivno rađenim (1981, 1987, 1994, 2002) studijama Eni Henderson i saradnika koje obuhvataju prikaze i analize programa, evaluacija i istraživanja koja se odnose na problematiku efekata uključivanja porodice i daju sintezu rezultata (<https://www.sedl.org/connections/resources/evidence.pdf>). Hendersonova, na osnovu sinteze rezultata istraživanja i evaluacija programa, iznosi sledeći zaključak: „Onima koji se pitaju da li uključivanje roditelja zaista dovodi do efekata, možemo sa sigurnošću reći da je „slučaj dokazan”.

U daljem tekstu data je sinteza, različitim istraživanjima potvrđenih efekata koje saradnja porodice i škole/vrtića ima za decu, porodicu, program i zajednicu.

Efekti za decu

Istraživanja potvrđuju da je uključivanje roditelja u obrazovanje dece pozitivno povezano sa dečjim postignućem. Kako ističe Hendersonova, uspeh u školi nije determinisan socijalno-ekonomskim statusom porodice po sebi već zavisi od stepena u kome je porodica u stanju da 1) kreira porodično okruženje koje podstiče učenje, 2) postavlja visoka i realistična očekivanja u pogledu postignuća deteta, 3) učestvuje u obrazovanju deteta i na nivou škole i zajednice.

Učešće roditelja u obrazovanju dece dva puta je jači prediktor uspeha od socijalno-ekonomskog statusa porodice i umanjuje negativni uticaj siromaštva i drugih nepovoljnih karakteristika porodičnog konteksta.

Rezultati pokazuju da: pozitivni efekti na napredak dece važe za:

- sve tipove uključenja porodice/roditelja i sve uzraste dece;
- da što su aktivnije forme uključenja, veći su i efekti;
- da su efekti veći što se uključivanje realizuje na ranijim uzrastima dece.

Uticaj na postignuća i školski uspeh

<i>Efekti</i>	<i>Istraživanja</i>
uspešno završavaju razrede	Henderson i Mapp, 2002
imaju bolji uspeh/pokazuju veći napredak u razvoju (npr. pokazuju veći napredak u kognitivnom razvoju i razvoju pismenosti, u razvoju govora)	Epstein, Simon & Salinas, 1997; Jordan, Snow & Porche, 2000; Starkey & Klein, 2000, prema prikazu programa u Henderson i Mapp, 2002; Jordan i dr. 2002; Powell, 1994; Mendoza i dr., 2003; Marcon, 1999 prema Waisse, 2006
redovno pohađaju školu i nastavljaju školovanje	Miedel & Reynolds, 1999; Sanders & Herting 2000, Marcon 1999 prema prikazu istraživanja u Henderson i Mapp, 2002
uticaj na kognitivni razvoj bolju pripremljenost za školu	Goodson, 1975; Olmsted, 2001, prema OECD, 2006 Goodson, 1975
govorni razvoj, razvoj jezičkih sposobnosti i pismenosti razvoj matematičkog mišljenja	Sylva, 2000; Olmsted, 2001, Tijus, 1997, prema OECD 2006; Marcon, 1999 prema Waisse, 2006 McWayne i dr., 2001 prema Waisse, 2006; Brynat i dr., 2000 prema Hughes i MacNaughton, 2001; Cooter i dr. 1999 prema Hughes i MacNaughton, 2001

Uticaj na socio-emocionalni razvoj

<i>Efekti</i>	<i>Istraživanja</i>
bolje socijalno ponašanje	Starkey, Klein, 2000; Baker i dr., 1998 prema Henderson i Mapp, 2002; Marcon, 1999 prema Waisse, 2006; McWayne i dr., 2001 prema Waisse, 2006
viši nivo aspiracija, veća motivacija, pozitivna sliku o sebi	Cotton, 2001; Henderson i Mapp, 2002; McWayne i dr., 2001 prema Waisse, 2006
pozitivne stavove prema školi i bolje prihvataju školu i vrtić	Henderson i Mapp, 2001; Powell, 1994; Waisse, 1987; Marcon, 1999 prema Waisse, 2006
bolji odnosi među decom i između dece i vaspitača	(Smitt i Hubbard, 1988 prema Hughes i MacNaughton, 2001

Efekti za roditelje

Jačanje vlastitih kapaciteta

<i>Efekti</i>	<i>Istraživanja</i>
jačanje osećanja adekvatnosti i zadovoljstva sobom	Brewster i Fager, 1999; Parker i dr. prema Powell, 1994, Cotton, 2001; Kagitcibasi, 1991; O'Flahertz, 1995 prema OECD, 2001; Slaughter prema Waisse,

	1987
osećaj efikasnosti (da mogu pozitivno uticati na razvoj deteta, da mogu prevazići negativne uticaje iz sredine, da mogu imati uticaja na školu i druge institucije zajednice)	Shumov, Lomax, 2001 prema prikazu istraživanja u Henderson i Mapp, 2002; Brewster i Fager, 1999; Travers prema Waisse, 1987; Hornby, 2000 prema Ford i Amaral, 2006
manje osećanje ugroženosti i bespomoćnosti	Nacional parent teacher associtaion, 2000
sigurniji su u svoje kapacitete za donošenje odluka, ulažu više u vlastito obrazovanje	Henderson, 1994; Townsend, prema Epstein 2002; Wylie, 1994, prema OECD, 2001; Waisse, 1987; Pizzo, 1998; Hornby, 2000 prema Ford i Amaral, 2006

Jačanje kapaciteta za roditeljstvo

<i>Efekti</i>	<i>Istraživanja</i>
veće znanje o dečjem razvoju i kvalitetnija praksa vaspitanja	Pizzo, 1998; Brewster i Fager, 1999; Gelfer, 1991 prema Hughes i MacNaughton, 2001
promene u shvatanju roditeljske uloge, veća motivacija za učešće pozitivan odnos roditelja prema školi	Chrispeels i Rivero, 2000 prema prikazu istraživanja u Henderson i Mapp, 2002; Waisse, 1987) Cotton, 2001; Brewster i Fager, 1999; Sanders i dr, 1999 prema Jordan, 2002; Henderson, 1994
veća spremnost za uključivanje na kasnijim nivoima školovanja deteta veća senzitivnost na socijalne, emocionalne i kognitivne potrebe dece	Ou, 2005 prema Waisse, 2007; Pizzo, 1998 Cripeels and Rivero, 2000 prema Jordan i dr., 2002; Chrispeels & González, 2004; Chrispeels, González & Arella, 2004 prema Lopez i dr. 2004; Hornby, 2000 prema Ford i Amaral, 2006
promene u stilu vaspitanja	Cripeels and Rivero, 2000 prema Jordan i dr., 2002; Chrispeels & González, 2004; Chrispeels, González & Arella, 2004 prema Lopez i dr. 2004; Hornby, 2000 prema Ford i Amaral, 2006
bolja prihvaćenost od dece; kvalitetniji odnos sa detetom (više pažnje, razumevanja, a manje kažnjavanja, jačanje sposobnosti rešavanja problema: bolja komunikacija sa decom, svesniji uzroka problema, podstiču razgovor sa decom	NPTA, 2000; Wylie, 1994, prema OECD, 2001; Kagitcibasi, 1991; O'Flahertz, 1995 prema OECD, 2001; Goodson, 1975
smanjenje stresa materinstva	Wylie, 1994, prema OECD, 2001

Jačanje socijalnih kapaciteta

<i>Efekti</i>	<i>Istraživanja</i>
povećanje socijalnog kapitala (kao sposobnosti da se obezbedi korist od učešća u mreži socijalnih odnosa)	Portes, 1988 prema Jordan, 2002
širenje i jačanje mreže socijalnih odnosa i povezivanja u zajednici	Brewster i Fager 1999
snalažljivost u većem korišćenju resurse za zadovoljavanje svojih i dečjih potreba	Wzinn i dr., 2000 prema Ford, 2006
širenje delovanja u zajednici i preuzimanje aktivne uloge građanina kao lidera i agensa promene škole i neposrednog okruženja	Dennis, 1997 prema prikazu istraživanja u Henderson i Mapp, 2002; Lewis i Henderson, 1997
jačanje uloge zastupnika škole u zajednici	Cotton, 2001; Lewis i Henderson 1997

Efekti za program i zajednicu

Pozitivan uticaj na profesionalce koji rade u programu

<i>Efekti</i>	<i>Istraživanja</i>
veće zadovoljstvo poslom i motivacija za rad	Henderson, 1994, 2002; Cotton, 2001; Desimnoe i dr., 2000 prema Ford, 2006
veće samopoštovanje	Henderson, 1994, 2002; Cotton, 2001; Desimnoe i dr., 2000 prema Ford, 2006
uvažavanje profesije	Henderson, 1994, 2002; Cotton, 2001; Desimnoe i dr., 2000 prema Ford, 2006

Uticaj na kvalitet programa

<i>Efekti</i>	<i>Istraživanja</i>
novi resursi za razvoj kvaliteta programa, novi materijalni resursi	Kavitha i Norm, 2001 prema prikazu istraživanja u Henderson i Mapp, 2002
veća podrška porodice i podrška i uvažavanje u lokalnoj zajednici	Cotton & Wikeland, 2001; Joffe, 1977, Olmsted, 1983, prema Powell, 1994; Henderson, 1994
promena kulture škole	Desimone, 2000 prema Jordan i dr. 2002
bolji rezultati škole kao celine na testovima učenika	Epstein and Sanders, 2000
bolji odnos vaspitača sa decom	Smith i Hubbard, 1988 prema Hughes i MacNaughton, 2001
doprinos roditelja razvoju i	Fruchter & Lewis, 2002; Jacobs & Hirota, 2002,

unapređenju programa

Wilson & Corbett, 2000 prema Henderson i Mapp, 2002; Desimone i dr., 2000; Shirley, 1997, prema Jordan i dr., 2002; Lewis i Henderson, 1997

Uticaj na promene u zajednici

<i>Efekti</i>	<i>Istraživanja</i>
jačanje socijalnih infrastruktura u zajednici	Henderson, 1994
uticaj na promenu politike i uslova za decu i porodicu u zajednici	Waisse, 1987; Lewis i Henderson, 1997
aktivizam u zahtevima u odnosu na dostupnost i kvalitet resursa	Valentine prema Powell, 1994
demokratizacija društva i nacionalni razvoj	Cone, 1993; Hannon, 1995; Cairney, 1997; Booth i Dunn, 1996 prema Hughes i MacNaughton, 2001
povećanje kvaliteta života u susedstvu	Lewis i Henderson, 1997
povećanje razmene resursa među organizacijama	Wyin, 2000 prema Ford, 2006